

مطالعه آناتومی و رادیوگرافی جمجمه در گورکن بالغ (*Meles meles*)

بابک رسولی*^۱، محمد علی ادیبی^۲، آراد جهانخانی^۳، امید زهتاب ور^۴

۱ گروه علوم پایه، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه سمنان، سمنان، ایران.

۲ اداره حفاظت محیط زیست سمنان، سمنان، ایران.

۳ دانشجوی دکترا عمومی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه سمنان، سمنان، ایران.

۴ گروه علوم پایه، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

چکیده

گورکن اروپایی (*Meles meles*) حیوانی قدرتمند بومی اروپا و بخش هایی از غرب آسیا است. جمجمه به سر گونه‌های حیوانات ظاهر فیلوژنتیکی می‌دهد و به عنوان یک ساختار محافظ برای اندام‌های حیاتی مانند مغز و چشم عمل می‌کند. هدف از مطالعه ما افزایش مجموعه اطلاعات آناتومیکی گوشتخواران وحشی با ارائه تجزیه و تحلیل دقیق از ساختار و اندازه گیری های جمجمه و مندیبل در گورکن بود. این اطلاعات درک پروسه های جراحی و رادیولوژیکی نواحی سر این حیوان را فراهم می‌کند. مطالعه حاضر را بر روی ده جمجمه گورکن و فک پایین انجام شد که شامل پنج نر و پنج ماده بود. این جمجمه ها از لاشه های یافت شده در طبیعت که از مرگ طبیعی مرده بودند، به سالن تشریح دانشکده دامپزشکی انتقال یافت. مطالعات تشریحی روی آنها انجام شد و ویژگی های مورفومتریک اندازه گیری شد. این مطالعه نشان داد که در ویژگی های آناتومیکی جمجمه تفاوت قابل توجهی بین جمجمه گورکن و سایر گوشتخواران وحشی مانند گرگ و ببر مشاهده نمی‌شود. وجود دو سوراخ جاگولار در جمجمه گورکن، بعنوان یک ویژگی متمایز که در هیچ حیوان گوشتخوار دیگری یافت نمی‌شود، قابل توجه بود. هم چنین بررسی های رادیولوژیک وجود دو سینوس مشخص را در حیوان نشان داد که از این نظر با سگ متفاوت بود. نر و ماده در برخی از صفات مورفومتریک تفاوت قابل توجهی دارند که کاملاً با ویژگی های رفتاری و تغذیه ای حیوان سازگار است. تکنیک های تصویربرداری مدرن، مانند سی تی اسکن، برای مطالعات دقیق تر جمجمه گوشتخواران وحشی ضروری است.

واژگان کلیدی

گورکن اروپایی، جمجمه، مورفولوژی، مورفومتري، رادیوگرافی

* نویسنده مسئول: بابک رسولی

b.rasouli@semnan.ac.ir